Evropski parlament
2019-2024

Odbor za proračunski nadzor

2023/2173(DEC)

14.12.2023

OSNUTEK POROČILA

o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022
(2023/2173(DEC))

Odbor za proračunski nadzor

Poročevalec: Michal Wiezik

VSEBINA

Stran

1. PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

2. PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA 5

3. PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....7

1. PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA

o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022
(2023/2173(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022,

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o skupnih podjetjih EU za proračunsko leto 2022, skupaj z odgovori skupnih podjetij[1],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti[2] računovodskih izkazov ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2022 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije pripravilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne februarja 2024 o podelitvi razrešnice skupnemu podjetju glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2022 (00000/2024 – C9-0000/2024),

– ob upoštevanju člena 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[3] in zlasti člena 71,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2021/2085 z dne 19. novembra 2021 o ustanovitvi skupnih podjetij v okviru Obzorja Evropa ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 219/2007, (EU) št. 557/2014, (EU) št. 558/2014, (EU) št. 559/2014, (EU) št. 560/2014, (EU) št. 561/2014 in (EU) št. 642/2014[4] in zlasti člena 26,

– ob upoštevanju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/887 z dne 13. marca 2019 o vzorčni finančni uredbi za subjekte javno-zasebnega partnerstva iz člena 71 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta[5],

– ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za promet in turizem in Odbora za industrijo, raziskave

[1] UL C, C/2023/1025, 16.11.2023.
[2] UL C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
[4] UL L 427, 30.11.2021, str. 17.
[5] UL L 142, 29.5.2019, str. 16.

in energetiko,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0000/2023),

1. podeli razrešnico/odloži podelitev razrešnice izvršnemu direktorju Skupnega podjetja za čisto letalstvo glede izvrševanja proračuna skupnega podjetja za proračunsko leto 2022;

2. navaja svoje pripombe v spodnji resoluciji;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep in resolucijo, ki je del sklepa, posreduje izvršnemu direktorju Skupnega podjetja za čisto letalstvo, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču in poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

2. PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA

o zaključnem računu Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022 (2023/2173(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju končnega zaključnega računa Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022,

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o skupnih podjetjih EU za proračunsko leto 2022, skupaj z odgovori skupnih podjetij[1],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti[2] računovodskih izkazov ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2022 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije pripravilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne februarja 2024 o podelitvi razrešnice skupnemu podjetju glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2022 (00000/2024 – C9-0000/2024),

– ob upoštevanju člena 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[3] in zlasti člena 71,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2021/2085 z dne 19. novembra 2021 o ustanovitvi skupnih podjetij v okviru Obzorja Evropa ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 219/2007, (EU) št. 557/2014, (EU) št. 558/2014, (EU) št. 559/2014, (EU) št. 560/2014, (EU) št. 561/2014 in (EU) št. 642/2014[4] in zlasti člena 26,

– ob upoštevanju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/887 z dne 13. marca 2019 o vzorčni finančni uredbi za subjekte javno-zasebnega partnerstva iz člena 71 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta[5],

– ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za promet in turizem in Odbora za industrijo, raziskave in energetiko,

[1] UL C, C/2023/1025, 16.11.2023.
[2] UL C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
[4] UL L 427, 30.11.2021, str. 17.
[5] UL L 142, 29.5.2019, str. 16.

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0000/2023),

1. odobri zaključni račun/odloži odobritev zaključnega računa Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022;

2. naroči svoji predsednici, naj ta sklep posreduje izvršnemu direktorju Skupnega podjetja za čisto letalstvo, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču in poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

3. PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022
(2023/2173(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za čisto letalstvo za proračunsko leto 2022,

– ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za promet in turizem in Odbora za industrijo, raziskave in energetiko,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0000/2023),

A. ker je bilo Skupno podjetje za čisto letalstvo (v nadaljevanju besedila: skupno podjetje), ki se nahaja v Bruslju, ustanovljeno novembra 2021 v okviru programa Obzorje Evropa za obdobje, ki se bo končalo 31. decembra 2031[1]; ker je skupno podjetje nadomestilo in nasledilo Skupno podjetje za izvajanje skupne tehnološke pobude na področju aeronavtike, ki je bilo ustanovljeno decembra 2007 v okviru sedmega okvirnega programa za raziskave (7. OP) za obdobje desetih let[2] (Čisto nebo 1) in katerega delovanje je bilo podaljšano maja 2014 v okviru programa Obzorje 2020 za obdobje do 31. decembra 2024[3] (Čisto nebo 2);

B. ker je skupno podjetje javno-zasebno partnerstvo s poudarkom na raziskavah in inovacijah, namenjenih preoblikovanju letalstva tako da bo to imelo trajnostno in podnebno nevtralno prihodnost; ker so njegovi ustanovni člani EU, ki jo zastopa Komisija, in organizacije iz letalskega sektorja, navedene v Prilogi I k enotnemu temeljnemu aktu[4]; ker ima skupno podjetje tudi pridružene člane, izbrane z razpisi za prijavo interesa;

C. ker bi moralo skupno podjetje zaradi povečanja preglednosti v svojih zaključnih računih razkriti ustrezne informacije o prispevkih članov na ravni programa; ker bi moralo za vsak program, v okviru katerega deluje, do konca leta po kategorijah članov predložiti vse ustrezne informacije, vključno s pogodbenimi ciljnimi vrednostmi za prispevke, določenimi za zadevni program, višino prejetih prispevkov in obsegom pravnih obveznosti;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da zaključni račun skupnega podjetja za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2022, v vseh pomembnih vidikih

[1] Uredba Sveta (EU) 2021/2085 o ustanovitvi skupnih podjetij v okviru Obzorja Evropa.
[2] Uredba Sveta (ES) št. 71/2007 o ustanovitvi Skupnega podjetja Čisto nebo 1.
[3] Uredba Sveta (EU) št. 558/2014 o ustanovitvi Skupnega podjetja Čisto nebo 2.
[4] Uredba Sveta (EU) 2021/2085 o ustanovitvi skupnih podjetij v okviru Obzorja Evropa.

pošteno predstavlja njegov finančni položaj na dan 31. decembra 2022 ter njegov poslovni izid, denarne tokove in spremembe čistih sredstev za tedaj končano leto v skladu z njegovo finančno uredbo in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije; ugotavlja, da so transakcije, povezane z letnim zaključnim računom, v vseh pomembnih vidikih zakonite in pravilne;

2. ugotavlja, da je skupni razpoložljivi proračun skupnega podjetja za 2022 (vključno s ponovno vnesenimi neporabljenimi proračunskimi sredstvi iz prejšnjih let, namenskimi prihodki in prenosi v naslednje proračunsko leto) zajemal odobritve za prevzem obveznosti v višini 411,2 milijona EUR (182,6 milijona EUR leta 2021) in odobritve plačil v višini 415,3 milijona EUR (189,9 milijona EUR leta 2021);

3. je seznanjen, da so spremembe obsega proračuna skupnega podjetja v veliki meri odvisne od faze izvajanja večletnih programov za raziskave in inovacije; ugotavlja, da je skupno podjetje leta 2022 začelo izvajati program Obzorje Evropa, zato proračun za leto 2022 vključuje proračun za prevzem obveznosti za prve razpise programa Obzorje Evropa, načrtovane za leto 2022, in proračun za plačila za s tem povezana plačila predhodnega financiranja;

4. ugotavlja, da se v zaključnem računu za leto 2022 zneski prispevkov, ki so pripoznani glede na kategorije članov (EU in zasebni člani), med seboj znatno razlikujejo; ugotavlja, da je do tega prišlo, ker se denarni prispevki EU potrdijo in pripoznajo, ko se plačajo skupnemu podjetju, in sicer na začetku izvajanja projektov, stvarni prispevki članov pa se pripoznajo šele, ko se stroški za izvajanje projektov, ki so nastali in bili prijavljeni, potrdijo. je seznanjen s tem, da Računsko sodišče meni, da vrzel med pripoznanim zneskom denarnih prispevkov na eni strani in stvarnimi prispevki na drugi strani v zaključnem računu skupnega podjetja za leto 2022 ni bila optimalno obravnavana, saj niso bile navedene informacije o pravnih obveznostih članov skupnega podjetja ob koncu leta;

5. v zvezi s programom Obzorje 2020 ugotavlja, da je skupno podjetje konec leta 2022 v celoti prevzelo obveznosti v višini 1 716 milijonov EUR najvišjega operativnega prispevka EU za podpisane sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev v okviru programa in da je treba od tega zneska, za katerega so bile prevzete obveznosti, v prihodnjih letih plačati še približno 70,1 milijona EUR (ali 4,1 %) za projekte, ki jih je treba še dokončati; hkrati ugotavlja, da so zasebni člani sprejeli pravno zavezo, da bodo zagotovili stvarne prispevke za operativne dejavnosti skupnega podjetja v višini 968,3 milijona EUR in stvarne prispevke za njegove dodatne dejavnosti v višini 1 223,1 milijona EUR, kar pomeni 101,6 % minimalne cilje vrednosti, ki je znašala 2 154,9 milijona EUR; ugotavlja tudi, da so bili v poročilih ob koncu leta 2022 ti zneskih navedeni v celoti;

6. je seznanjen s tem, da skupno podjetje za dejavnosti programa Obzorje 2020 ni imelo nobenih novih odobritev za prevzem obveznosti za operativne dejavnosti, saj je zadnji razpis za zbiranje predlogov zaključilo do konca leta 2020; ugotavlja, da je stopnja izvrševanja odobritev plačil za operativne dejavnosti znašala 78 % (2021: 83 %);

7. ugotavlja, da so bile tehnične dejavnosti za precejšnje število tekočih projektov programa Obzorje 2020 zaradi covida-19 in vojaške agresije proti Ukrajini odložene ali zmanjšane, zato je bilo treba te projekte spremeniti ali podaljšati, končna plačila pa

preložiti na leto 2023;

8. v zvezi s programom Obzorje Evropa ugotavlja, da je Komisija v letu 2022 zagotovila denarne prispevke v višini 178 milijonov EUR in da je skupno podjetje skoraj v celoti uporabilo operativni prispevek v višini 176 milijonov EUR za plačila predhodnega financiranja, povezana s prvimi sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev, sklenjenimi v okviru tega programa;

9. ugotavlja, da je bila ob koncu leta 2022 stopnja izvrševanja proračuna skupnega podjetja za upravna plačila (naslov 2) nizka, saj je znašala 54 %; ugotavlja, da je glede na poročilo skupnega podjetja o upravljanju proračuna in finančnem poslovodenju za leto 2022 do tega prišlo predvsem zaradi informacijskih in komunikacijskih storitev, ki so bile zagotovljene v zadnjem četrtletju leta 2022 in jih je bilo treba plačati leta 2023, ter nižjih stroškov za storitve, ki jih je zagotovila Komisija;

Javna naročila in osebje

10. na podlagi konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih skupnega podjetja za leto 2022 ugotavlja, da je skupno podjetje v letu 2022 objavilo dva odprta razpisna postopka, od katerih je bil prvi objavljen za kritje lastnih potreb, drugi pa v imenu šestih skupnih podjetij kot medinstitucionalni javni razpis (upravljane storitve IT); poleg tega ugotavlja, da je skupno podjetje v začetku leta 2022 sklenilo in podpisalo enajst medinstitucionalnih okvirnih pogodb za storitve na področju komuniciranja, ki so rezultat medinstitucionalnega odprtega razpisnega postopka, ki so ga leta 2021 začela tri skupna podjetja;

11. ugotavlja, da je bilo v kadrovskem načrt skupnega podjetja za leto 2022 44 statutarnih uslužbencev (začasni uslužbenci, pogodbeni uslužbenci in napoteni nacionalni strokovnjaki), pri čemer je bilo ob koncu leta 2022 zapolnjenih 40 delovnih mest; ugotavlja, da delovna mesta napotenih nacionalnih strokovnjakov niso bila zapolnjena, ker kadrovski načrt za leto 2023 predvideva le 41 delovnih mest in nobenega napotenega nacionalnega strokovnjaka;

Upravljavski in kontrolni sistemi

12. ugotavlja, da je naknadne revizije odhodkov za programa Obzorje 2020 in Obzorje Evropa opravila skupna revizijska služba GD RTD Komisije; ugotavlja, da je skupno podjetje za odhodke programa Obzorje 2020 (obračuni in končna plačila) poročalo o reprezentativni stopnji napake v višini 1,6 % in stopnji preostale napake v višini 0,4 %[5] ter da je treba za program Obzorje Evropa izvesti še naknadne revizije, saj se prva vmesna plačila pričakujejo šele leta 2024;

13. je seznanjen, da je Računsko sodišče zaradi ocene kontrol operativnih plačil skupnega podjetja revidiralo naključno vzorčena plačila iz programa Obzorje 2020, izvršena v letu 2022, in sicer na ravni končnih upravičencev[6]; ugotavlja, da je v enem primeru Računsko sodišče odkrilo in količinsko opredelilo hujšo napako zaradi previsoko prijavljenih stroškov dela, saj je upravičenec predložil izjavo o stroških, ki je temeljila

[5] Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih Skupnega podjetja za čisto letalstvo za leto 2022, poglavje 4.1.1.
[6] Kar zadeva transakcije za izplačila nepovratnih sredstev, preizkušene pri upravičencih, je prag za poročanje o količinsko opredeljivih napakah 1 % revidiranih stroškov.

na stroških dela, predvidenih v proračunu;

14. ugotavlja, da je ob koncu leta 2022 skupno podjetje zasnovalo in izvedlo celovit pristop k predhodnim kontrolam, ki temelji na tveganju, v skladu s smernicami Skupnega centra za izvajanje[7] in ob upoštevanju okoliščin tveganja, ki so specifične za dano skupno podjetje; v zvezi s tem ugotavlja, da je v ta namen skupno podjetje opredelilo najpomembnejša merila tveganja in na njihovi podlagi zasnovalo pristop k spremljanju, ki temelji na tveganju; ugotavlja, da je ta pristop skupnemu podjetju omogočil, da je ocenilo stopnjo tveganja vsakega projekta in upravičenca v glavnih fazah izvajanja projekta, kot so priprava sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev, sprememba sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev, poročanje in plačilo; v zvezi s tem ugotavlja, da je skupno podjetje pripravilo tudi notranje smernice o svojem pristopu, ki temelji na tveganju, ter svoje uslužbence usposabljalo in usmerjalo glede njegove pravilne in dosledne uporabe;

15. ugotavlja, da je podrobna analiza, ki jo je Računsko sodišče opravilo za vzorec primerov okrepljenega spremljanja, ki jih je izvedlo skupno podjetje, razkrila več slabosti, ki so preprečevale uspešno in učinkovito spremljanje; ugotavlja, da po izteku določenega roka okrepljena oznaka za spremljanje ni bila niti obnovljena niti zaprta in da uradnik po izvedbi nadzornih ukrepov stopnje tveganja ni ponovno ocenil;

16. se strinja z oceno Računskega sodišča, da bi moralo skupno podjetje zagotoviti, da vse ukrepe okrepljenega spremljanja spremljajo posebni kontrolni ukrepi, ciljno usmerjeni v ugotovljena tveganja, in da se ti ukrepi spremljajo v vnaprej določenem roku;

17. skupaj z Računskim sodiščem poudarja, da je v okviru programa Obzorje Evropa postalo še bolj pomembno, da skupno podjetje izvaja svoje specifične pristope k upravljanju nepovratnih sredstev, ki temeljijo na tveganju;

18. poudarja, da se struktura upravičencev in/ali projektov skupnega podjetja v okviru programa Obzorje Evropa bistveno spreminja, na primer zaradi večjega števila malih in srednjih podjetij, novih udeležencev in večjih konzorcijev, pa tudi zahteve, da se za dejavnosti programa Obzorje Evropa uporabljajo le javni razpisi, in da zato dejavniki tveganja, opredeljeni v prejšnjih programih, morda niso več aktualni in da se lahko pojavijo novi;

Nadaljnje ukrepanje glede opažanj Računskega sodišča iz prejšnjih let

19. ugotavlja, da so „opažanja“ v posebnih letnih poročilih skupnih podjetij dejansko „priporočila Računskega sodišča, ki niso časovno določena“; ugotavlja, da Računsko sodišče vsako leto spremlja upoštevanje teh opažanj in oceni njihov status kot „odprta“ ali „zaključena“;

20. ugotavlja, da sta od treh ugotovitev Računskega sodišča (eno leta 2020 in dve v letu 2022) zaključeni dve: ugotavlja, da se odprta ugotovitev nanaša na uporabo velikega število agencijskih delavcev, kar skupno podjetje utemeljuje z omejitvami stalnih delovnih mest v že določenem kadrovskem načrtu in delovno obremenitvijo zaradi vzporednega izvajanja programov Obzorje 2020 in Obzorje Evropa.

[7] Skupni center za izvajanje Generalnega direktorata Komisije za raziskave in inovacije.